

מסורת הש"ס

(א) [לָקַמַן מַחַם:] (ג) [בַּהֲגָהוֹת מִיַּי הַגִּירָסָא אֲרִי יְהוּדָה אִישׁ וּבְנֵיהֶם אִמֵּר שְׁמוּאֵל], (ג) כְּמוֹתוֹת פֿו: ע"ש, (ד) [לְעִיל לָטוּ כְּמוֹתוֹת קַח:] (ה) לָקַמַן מַחַ: [שָׁנַת נַגַּ וְשׁו"ג], (ו) [לָקַמַן מַחַ: חוֹלֵין עַה:] (ז) בִּיק לָהּ בִּימָהּ, (ח) [לְעִיל לָח:] (ט) בִּימָה ד': [לְעִיל לָח:], (ט) [פִּי'הּ הִיד'], (י) [וּבְכַתּוּבוֹת הָאֲרִיכוֹ ע"ש], (כ) [שִׁידָן לְעִיל בַּמִּשְׁנָה לַח:], (ל) [גַּ'וִּי שִׁידָן שֵׁס],

תורה אור השלם

- ↑ לא יקום עד אהרן באיש לכלל עון וכלל חטאת בכל חטא אשר יחטא על פי שני עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר: בדברים יט טו

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לָהּ שַׁע וְכו' וּמִנְחָא מַחֲיִיבו שְׁבוּעָה הַסִּיד': (ב) הוֹבֵ' דִּיה' וְיִשְׁגַּ' יַחֲטֵא עַל פִּי שְׁנֵי עֲדִים עֹשֶׂה דְבִי שָׁמַן כִּלְכִּל וּמִיתוּב כִּיִּין נִמְחָק:

גליון הש"ס

גמרא טענו חכמים ושעוריים, ע"י רש"ס ב"צ דף פד ע"ב ד"ה מִין א':

מוסף רש"י

לכל עון ולכל חטאת הוא דאנין קם. לויט חכמי נענש על עוונות, לא עונש נוף ולא עונש ממון, אבל קם הוא לשבועה, אמר לתמורי מן לי מנה שהלומך, אמר לו אין לך צדי כלום ועד אחד מעידו שים לו, חייב לשבע לו (דברים יט טו), כל מקום ששנים כ"ו אחרי מחייבו שבוועה, על ממון שאילו היו שנים היה משלם, עכשיו ישבע שהעבד מכחש (כתובות יט), יישר וכן אמר ר' יוחנן. יפה אמרת וכן שמעתי מר' יוחנן (שבת טז), שפיר קאלמרת (פסחים ג:) וחורין ענה). מִישְׁהָה הוּהּ שְׁהִי מִשְׁהָה שֶׁל רִישׁ לְקִישׁ כְּשֹׁמֵר ר' יוחנן שמועה שאטו מודה לו, הנה ריש לקיש עשה או שמים קודם שיתחלק עמו, אולי יחזור בו, ובמזן כך ילא רב חסי ולא שמע אם נחלק עליו (חורין ענה). מִישְׁתָּא הוּהּ שְׁתִּי לִיה. שומא מים היה כשאמר ר' יוחנן ובמזן כך ילא רב חסי (שם). טענו חסין והורדה לו בשעורין פטור. ללא ממין הטענה הוא (קטן חב). דנענין הודאה ממין הטענה עגמה (ב"מ ק:) ופטור אף מדמי שעורין, דהא אמר ליה תובע לאו שעורין יהיו לך ואחולי מחיל גביה (ב"מ דה:).

חדע. דשאר מתניתין שזה קמני: **טריסית**. מעה קטנה: **דינר כסף טריסית פונדיון ופרוטה**. או או קמני: **דינר מטבעות**.

טבועה במטבע נורה ולא טענו משקל חה הודה לו מטבע ואע"פ שזו כסף חו נחשת ממין הטענה היא דכולהו מטבע נינהו: **דיקא נמי כו'**. אלמא טעמא משום דכל מטבע חד הוא ודוקא קמני: **ורב**.

דבעי למימר שזה קמני הכי מפרש סיפא דקאמר שהכל מין מטבע אחד הוא כל מטבעות השנויות כאן דין אחד להם שאף הקטנה שבהן יש זה כדי הודאה לחייבו שבועה: **נימא כשמואל סבירא ליה**. דכולה מתני' דוקא קמני ומשום הכי תנן דרישא שמי כסף יש לי צידך אין לך צדיי אלא פרוטה פטור משום דמה שטענו לא הודה לו ואע"ג דתחלת טענה שמי כסף ומו לא: ה"ג בתוספתא ^ט **דינר זהב זהב יש לי צידך אין לך צדיי אלא דינר כסף חייב**. ופי' דינר זהב היינו טבוע וטעמא משום דהכל מין מטבע אחד והוה ליה ממין הטענה. ומיהו סייעמא לרב הוא דמדאכטריך לפרושי זהב זהב מכלל דמתני' דתנן דינר זהב סתמא שזה קאמר ושהכל דין מטבע אחד קמני ומדסיפא שזה רישא נמי שזה וקמני רישא שמי כסף יש לי צידך אין לך צדיי אלא פרוטה פטור וע"כ משום דליכא כפירת שמי כסף הוא: ה"ק **כל האומר דינר זהב לאומר זהב** [זהב] דמי. וצרייתא לא שהטוען מפרש זהב זהב קאמר אלא ה"ק הטוען דינר זהב סתם דמסתמא זהב זהב קאמר והלה אומר אין לך צדיי אלא דינר כסף דהיינו נמי דינר מטבע וישנה הודאה ממין הטענה חייב: **חסר מעה פטור**. אלמא כפירת שמי כסף דענין: לא שנו. דבעי טענת שמי כסף אלא בשבועה דלזה צלע שבועה צעדות עד אחד שהלה כפר הכל ועד אחד מעידו שהוא חייב ונמנא מחייבו (א) אפילו לא טענו אלא פרוטה וכפר חייב הואיל ואם היו שנים היה שמועט על שבע שהעבד מכחש (כתובות יט), יישר וכן אמר ר' יוחנן. יפה אמרת וכן שמעתי מר' יוחנן (שבת טז), שפיר קאלמרת (פסחים ג:) וחורין ענה). מִישְׁהָה הוּהּ שְׁהִי מִשְׁהָה שֶׁל רִישׁ לְקִישׁ כִּשְׁמוֹר ר' יוחנן שמועה שאטו מודה לו, הנה ריש לקיש עשה או שמים קודם שיתחלק עמו, אולי יחזור בו, ובמזן כך ילא רב חסי ולא שמע אם נחלק עליו (חורין ענה). מִישְׁתָּא הוּהּ שְׁתִּי לִיה. שומא מים היה כשאמר ר' יוחנן ובמזן כך ילא רב חסי (שם). טענו חסין והורדה לו בשעורין פטור. ללא ממין הטענה הוא (קטן חב). דנענין הודאה ממין הטענה עגמה (ב"מ ק:) ופטור אף מדמי שעורין, דהא אמר ליה תובע לאו שעורין יהיו לך ואחולי מחיל גביה (ב"מ דה:).

ושתיק ליה. כך היה דרכו של ריש לקיש כשהיה ר' יוחנן אומר דבר צבית המדרש היה שוהה מלהשיב עד שיגמר רבי יוחנן כל דרכו וכל טעם דבריו ואח"כ היה חולק עליו ובמזן כך ילא רבי יחחק זה מזהמ"ד ולא שמע אם נחלק עליו: **איכא דאמרי מישסי הוה שסי**. ריש לקיש מיא צבי מדרשא כי אמרה ר' יוחנן להא מילתא: **ור"ג מחייב**. דלא צעי הודאה ממין הטענה: הודה

דמנ"ל הא דהא לר"ג חייב צדמי שעורין דאי לאו הכי אין כאן הודאה כלל ואם כן מנ"ל דלרצנן פטור ופליגי אף צדמי שעורין דלמא לא פליגי אלא אם חייב שבועה על החטין דלמר צעי שבועה ולא צעי הודאה ממין הטענה ולמר לא צעי ליה כו' ושמא משמע ליה לרבה דבר נתן לשון פטור דפטור לגמרי א"ג אע"ג דמייפטר מדמי שעורין אף לר"ג אפ"ה חשיב ליה הודאה:

טו **ור"ג מחייב**. תימה דצפרק בתרא דכתובות (דף קז: ושם) גבי פלוגמא דאדמוון ורבנן קאמר ר"ג רואה אני את דברי אדמוון דמחייב בטוען חבירו (ט) כדי יין וכדי שמן וקאמר ליה אידך שמן להד"מ קנקנים נמי חמשה אית לך חמשה לית לך משום דיש בלשון הזה לשון קנקנים והשמא לר"ג אפ"י אין בלשון הזה לשון קנקנים חייב דאפילו בטוענו חטים והודה לו בשעורים מחייב וי"ל דלדידיה נמי נפקא מינה אם טענו עשרה כדי שמן ואמר ליה אידך אין לך אלא חמש חייב גם בקנקנים בחודאמו ולא מזי למימר לא הודיתי לך בקנקנים דיש בלשון הזה לשון קנקנים: **לְאִהוּדִיעָךְ** בחו דר"ג. דכחו עדיף דמילתא דרצנן הוי כח דפטור: הודה

שבועת הדיינין פרק ששי שבועות

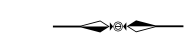
מ.

בַּשּׁוּעָנוּ בדינר מטבעות. פי' צקונטרס טבוע במטבע נורה ולא טענו משקל חה הודה לו מטבע ואע"פ שזה כסף חה נחשת ממין הטענה היא דכולהו מטבע נינהו וקשה דלעיל (דף לט:) גבי שמי כסף יש לי צידך אין לך צדיי אלא פרוטה מסקי' לשמואל דפטור משום דמה שטענו לא הודה לו וכ"מ דאיידי בשאינן טבועים א"כ חסרא לה טענה דאין כאן שזה צ' מעות דחסר מה שצריך ליתן כדי להטביעה חה דוחק לומר שאין שזה לפרוטה בלאו חסרון ועוד דמשמע בטוענו מטבעות דעד השתא לא איירי במטבעות וסתם צ' כסף טבועים הס ועוד דקאמר הא קמ"ל דפרוטה בכלל מטבע איתא משמע דאין חידוש אלא מפרוטה דקמני והלא בשאר מטבעות נמי יש חידוש גדול דחשיב ממין הטענה ועוד דאפי' עבד גדול ועבד קטן חשיב מה שטענו לא הודה לו צפרק השואל (ב"מ דף ק:.) ומנורה גדולה ומנורה קטנה אומרינן נמי לקמן (דף מג.) דמה שטענו לא הודה לו אע"פ שאורתם שזה ועוד דלשון צדינר מטבעות לא משמע צדינר טבוע ועוד דצמקון צצרייתא צדינר זהב זהב גרסי' בכל הספרים פטור וצקונטרס לפי פירושו דוחק להגיה חייב על כן נראה לפרש בטוענו צדינר מטבעות שנתן לו דינר להחליף וליתן תחתיו מטבעות ושואל אותן מטבעות והלה טוען החזרתי כולם חוץ מדינר כסף או טריסית או פונדיון או פרוטה:

שְׁהֵב־רַ' דִּין מַטְבַּע אַחַד. פירש צקונטרס שאף בקטנה שבהם יש זה כדי הודאה לחייבו שבועה ותימה הא שמעינן מרישא דקמי הודאה שזה פרוטה ודוחק לומר דסלקא דעתך דגבי צביעת דינר זהב שהיא גדולה לא חשיבא הודאה פרוטה: **אב"ב** בשענת מלוה והעדאת עד אחד ב'. וא"ת דבשליה הכותב (כתובות פז: ושם) אומרינן דאין נשבעין על כפירת שעבוד קרקעות אפי' בהעדאת עד אחד אלמא משוינן עד אחד להודאה במקלאת ויש לומר דשמואל דהכא לנטעמיה דמחייב לעיל ככפירת פרוטה דכיון דמשמטב אפרוטה מוקמינה קרא דלצל קם לשבועה צפרוטה אצל בקרקעות לא משכחא דמשמטב צשום מקום ולפי זה צ"ל דלית הלכתא כותיה דשמואל צהך דהכא כיון דתליא צההיא דלעיל צבההיא דלעיל לית הלכתא כותיה דמתני ר' חייא לסייעיה לרב ועוד דרב פפא דה"ל בתראה סבירא ליה כרב לקמן בשמעתי':

ובב' מקום ששנים מחייבין אותו מבזן אחד מחייבו שבועה. לאו דוקא דהא איכא כפירת שעבוד קרקעות:
טו **והודה לו בשעורים פטור**. צב"פ המנחת (צ"ק דף לז: ושם) מסיק רבה דבר נתן דפטור אף מדמי שעורין ותימה דמנ"ל הא דהא לר"ג חייב צדמי שעורין דאי לאו הכי אין כאן הודאה כלל ואם כן מנ"ל דלרצנן פטור ופליגי אף צדמי שעורין דלמא לא פליגי אלא אם חייב שבועה על החטין דלמר צעי שבועה ולא צעי ליה כו' ושמא משמע ליה לרבה דבר נתן לשון פטור דפטור לגמרי א"ג אע"ג דמייפטר מדמי שעורין אף לר"ג אפ"ה חשיב ליה הודאה:
טו **ור"ג מחייב**. תימה דצפרק בתרא דכתובות (דף קז: ושם) גבי פלוגמא דאדמוון ורבנן קאמר ר"ג רואה אני את דברי אדמוון דמחייב בטוען חבירו (ט) כדי יין וכדי שמן וקאמר ליה אידך שמן להד"מ קנקנים נמי חמשה אית לך חמשה לית לך משום דיש בלשון הזה לשון קנקנים והשמא לר"ג אפ"י אין בלשון הזה לשון קנקנים חייב דאפילו בטוענו חטים והודה לו בשעורים מחייב וי"ל דלדידיה נמי נפקא מינה אם טענו עשרה כדי שמן ואמר ליה אידך אין לך אלא חמש חייב גם בקנקנים בחודאמו ולא מזי למימר לא הודיתי לך בקנקנים דיש בלשון הזה לשון קנקנים: **לְאִהוּדִיעָךְ** בחו דר"ג. דכחו עדיף דמילתא דרצנן הוי כח דפטור: הודה

לד א ב מיי פ"ג מהל' טוען הלכה ח נפי' מ"מ סמך עשין לה טור קו"ע חו"מ סי' פח ס"ט:
לד ג מיי שם הלכה ו טוש"ע שם סעיף ד:
לו ד מיי שם ופ"א שם הל"א סמך שם טור קו"ע חו"מ סי' פח סעיף א צה"ה וסי' פז ס"א:
לז ה מיי פ"ג מהלכות טוען הל"א סמך שם טוש"ע חו"מ סי' פח ס"ב:

רבינו חננאל

שוה קתני. מוקדתי סיפא דינר זהב לי בידך אין לך בידי אלא דינר כסף וטריסית ופרוטה ופונדיון חייב שהכל מין מטבע אחד. ואי אמרת דוקא קתני אמאי חייב מה שטענו לא הודה לו אלא ש"מ שוה קתני וליטרא זהב שאני. ודחי ר' אלעזר ואמר מתניתין בטוענו צדינר מטבעות וקמ"ל דפרוטה בכלל מטבע היא ושאר השמועה פשוטה היא. וקו"ל בהא ברב דתני ר' חייא לסייעיה לרב סלע לי בידך אין לך בידי אלא סלע חסר שתי כסף שהן שתי מעין חייב. חסר אחד פטור ש"מ כפירת טענה שתי כסף בעינן ש"מ: **פוסקא** שתי כסף ופרוטה לי בידך אין לך בידי אלא פרוטה שהיא חצי חבה חייב. אמר רב נחמן אמר שמואל לא שנו אלא בשענת מלוה והודאת לוה. אבל בשענת מלוה והעדאת עד אחד אפילו לא טענו אלא בפרוטה וכפר בו והעיד בו עד אחד בפרוטה בפרוטה בשבועה בפרוטה שאילו היה עד אחד עב זה היה חייב לשלם פרוטה. עכשיו בעד אחד חייב שבועה שנאמר לא יקום עד אחד באיש לכל עון וגו' ואמר מר כל מקום ששנים מחייבין אותו מבזן אחד מחייבו שבועה. וא"ר נחמן אמר שמואל טענו חסין ושעורין והודה לו באחד מהן חייב. א"ר יצחק וכן א"ר יוחנן: פירוש מישאה שהי יגע היה ולפיכך לא השיב. ור"א שותה היה: לימא מסייעא ליה טענו חטים והודה לו בשעורים פטור ורבן גמליאל מחייב. טעמא דטענו חטים והודה לו בשעורים כו': תורה בטענו כלים וקרקעות הורה באחד מהן וכפר

עין משפט‏ גר מוצה

לח א מיי פ"ג מה' טוען ה' יא סמנ עשין זה טוש"ע חו"מ סי' פח סעיף ד':

לב ב ג מיי שם הל"ה טוש"ע שם סעיף ג:
ב ד מיי שם פ"א הל' ג סמנ שם טור שו"ע חו"מ סי' פו סעיף א':
מא ה מיי שם פ"ב הלכה י' סמנ שם טוש"ע חו"מ סי' כז ס"ד:

מב ו מיי שם פ"ו הל' א ופ"א מה' הל"ה סמנ שם טוש"ע חו"מ סי' עט סעיף י':

רבינו חננאל

באחד מהן או שהודה במקצת קרקעות פטור הודה במקצת כלים חייב טעמא דכלים וקרקעות. דקרקע לאו בת שבועה היא. הא כלים וכלים דומיא דכלים וקרקעות חייב. ודחינן לה ואסיקנא לה ומאי קמ"ל זוקקין תנינא בתהלת מסכת קדושין. ואמרין הכא בטענה כלי וקרקעות עיקר. והתם בקדושין אגב גררא נסבה ותנא זוקקין. ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן טענו חטים ושעורין והודה לו באחד מהן פטור. איתבייה ר' אבא בר ממל טענו שור והודה לו בשב פטור. טענו שור ושה ותמור והודה לו באחד מהן פטור. איתבייה ר' אבא בר ממל טענו שור והודה לו בשב פטור. טענו שור ושה ותמור והודה לו באחד מהן פטור. חייב. ודחה הא רבן גמליאל היא. ואקשינן עליה אי רבן גמליאל אפילו טענו בשור והודה לו בשב לייחיא. אמאי תני רישא פטור. ומשני הא מני אדמון היא דתלמוד ערוך הוא כפי ר' יוחנן אדמון היא מפורשין בסוף כתובות בטהונתן חברו כדי שמן והודה לו בקנקנים אדמון אומר הואיל והודה ממין הטענה ישבע. י"י לומר הא רישא דר' חייא דאמר משמיה דר' יוחנן הא מני אדמון היא להחמיר דבריו הוא אדמון הכי ולא סמכין עליה ור' יצחק פליג עליה. אמר בר ענן אמר שהודה טענו חטים וקדם אדמון לו בשעורין אם כמערים הקדים והודה עד שלא יטעון עליו חייב: אם במוכרין פטור. פירוש בגון ה' שהתנבע אינו טוען שנשבה בו שעורין. ועוד אמר טענו שני מחטין והודה לו באחת מהן חייב לכך יצאו כלים למה שהן. ומסתברא כשמואל דהא ר' יצחק אמר וכן אמר ר' יוחנן. ורב פפא דהוא בתרא ורוב פפא דהוא טענו אמר חדא כרב דכפירת טענה שתי כסף וקיימא לן כותיה. דרב כהא. ואמר חדא כשמואל טענו חטין ושעורין והודה לו באחד מהן חייב וקיימא לן כותיה. והא דדחי ר' חייא ואמר טענו שני ערוך בפי ר' יוחנן הא מני אדמון היא. ר' חייא הוא דלא הכי להחמיר דבריו ולא סמכין עליה. דכל כ' האי גונא שינויא הוא ולא דחי' להכתא מפורשת בשינויא: **מתני'** מנה לי בידך אין לך בידי כלום פטור. אמר רב נתמן ומשביעין אותו שבותע היסת. מאי טעמא

(6) אולי צ"ל שהתעב.

מ:

הודה במקצת קרקע פטור. אנטריך דלא תימא טעמא דפטור כרישא משום דהוי כטענו חטים והודה לו בשעורים: **ל'ימוד ערוך** הוא בפיו של רבי יוחנן **הא מני אדמון היא**. מימה דר' חייא בר אבא גופיה מוקי מילתא דלדמון כותיה כפ'

בתרא דכתובות (דף קס:) דמסיק ללדמון יש בלשון הזה לשון קנקנים ומיגו דמשתבע אקנקנים משתבע נמי על שמן מחמת גלגול וי"ל דמשום רבנן הוא דלאנטריך לאסוקי דליירי שהודה במקצת קנקנים ואפ"ה פטרי רבנן משום דלא תקשי ליה ממילתייהו דרבנן דקדאמר מעיקרא טעמא דאין בלשון הזה לשון קנקנים הא יש בלשון הזה לשון קנקנים חייב אבל לדמון לעולם מחייב אפי' הודה בכל הקנקנים דבתרמי פליגי בטענו חטין ושעורין והודה לו בחד מהן וצ"ש בלשון הזה לשון קנקנים ודייק לה מדלא קמי במתניתין פלוגתייהו בחטין ושעורין או בשור ושה ונקט כד (6) יין וכדי שמן משמע דפליגי צ"ש בלשון הזה לשון קנקנים ומדקאמר נמי ר"ג רואה אני את דברי אדמון ואי דוקא בטענו חטין ושעורין והודה לו בחד מהן פליגי מאי רואה אני את דברי אדמון הא אפי' בטענו חטין והודה לו בשעורין מחייב ופליגי נמי בטענו חטין ושעורין והודה לו בחד מהם דאי צ"ש בלשון הזה לשון קנקנים דוקא פליגי הוא להו לרבנן למימר כהדיא אין בלשון הזה לשון קנקנים ואדמון מחייב במודה בכל הקנקנים מדלא נקט במתניתין והודה לו מקצת קנקנים אלא נקט בקנקנים דמשמע כזולתו ולא מוקי לה במקצת קנקנים אלא משום רבנן דלא משתמע מילתייהו דאין בלשון הזה לשון קנקנים אלא כה"ג וה"ק אין ההודאה ממין הטענה דלא מיציעא במודה בכל הקנקנים דפטרי דהא אפי' יש בלשון הזה לשון קנקנים נמי פטור אלא אפילו הודה במקצת קנקנים נמי פטור דאין בלשון הזה לשון קנקנים:

וחדא בשמואל. וכן הלכה ואע"ג דק"י⁽⁶⁾ כרבי יוחנן לגבי שמואל חדא דלרבי יוחנן נמי חייב אליבא דחד אמורא ועוד דק"י⁽⁷⁾ כרב נחמן דציני ועוד דרב פפא דהוא בתרא סבירא ליה כשמואל וכן פרי"ח בשמעתין וכן עיקר ולא כמו שפסק ר"ח בכתובות (דף קס:) כרבי חייא בר אבא:

אדרבה אין אדם מעיז בו.⁽⁸⁾ וא"ת דלמר' בפירקין⁽⁹⁾ מפני מה אמרה תורה מודה מקצת הטענה יצבע חזקה אין אדם מעיז בו וי"ל אע"ג דכופר הכל נמי משתמט מ"מ אין לו כל כך פנים לכפור הכל כמו לכפור במקצת וליכא מיגו⁽¹⁰⁾:

אשתמוטי הוא דקמשתמיט.

(דף ו. ושם) דייק אלא הא דלמר רב נחמן משביעין אותו שזבעת היסת (דרבנן) נימא מגו דחשיד אממונא חשיד נמי לשזבעתא אמאי לא משני דלשתמוטי קא משתמט כדמשני להתם דלעיל וי"ל משום דפריך כהדי הך פירכי טובא ותו הא דתני רבי חייא כו' דלא מצי לשנויי הכי:

בפקדון פסול לעדות. פסקה קמא (ס) דכ"מ (דף ה:)

מוקי לה דנקיט ליה צידיה וצמלוה אפילו נקיט ליה צידיה וזוי כשר דמלוה להוצאה ניתנה והוא שמה לרץ למעות:

שבועת הדיינין פרק ששי שבועות

הודה במקצת קרקעות פטור. שאין נשבעין על הקרקעות כדליפנין לקמן בפירקין (דף מב:) ולף הודאתן אינה מציאה לירי שזועה: **הודה במקצת כלים חייב**. שזועה אף על הקרקעות ע"י גלגול שזועה מקצת כלים: **הא כלים וכלים דומיא דכלים וקרקעות**. כלומר משני מינין והודה בחד

וכפר בחד חייב: **זוקקין**. הכלים וזוקקין את הקרקעות לשזועה: **חגיגא**. נכנסת קדושין (יט.) נכסים שאין להם אחריות וזוקקין את הנכסים שיש להן אחריות לישבע עליהן: **הכא עיקר**. דכולה מסכת בהלכות שזועה: **וההיא**. דקדושין: **אגב גררא נסבה**. אידי דתנא התם נכסים שאין להם אחריות נקנין עם נכסים שיש להם אחריות כסף בלא משיכה תני בהדיהו שאף הם וזוקקין את הנכסים שיש להם אחריות לשזועה: **אדמון היא**. דבעי הודאה ממין הטענה ומיהו היכא דטענו שנים והודה לו בחד מהם חייב והא דלדמון במתני' היא מיהו הכא במסכת שזועות לא מפרשין בגמרא במאי פליגי אבל כפרק בתרא דכתובות (דף קס:) מפרשין דבהני פליגי: **טענו חטין וקדם והודה בשעורין**. מי שהיה לו לטעון על חבירו חטין ושעורין וטענו חטין ולא הספיק לטענו שעורין עד שקדם זה ואמר חטין אין לך בידי אבל שעורין יש לך בידי: **אם כמערים**. אם נראה לז"ד שקפך להודות כדי שלא יטעננו זה שעורין ויתחייב לו שזועה כהודאת שעורים חייב לו שזועה אם אמר לו זה שניהם יש לי על צידך: **ואם כמסכין**. להשיב לו על טענתו ולא חטין ולא כקופס פטור: **לפיכך יאלו כלים**. ליכתב בפירוש: **למה שהן**. להתחייב עליהם בכל שהן דהוא ליה למכתב (שמות כב) כי יתן איש אל רעהו כספים לשמור ואלא אמרינא מה כספים שנים ודבר חשוב אף כל שנים ודבר חשוב אלא כתב כלים לומר דהוי דבר חשוב ולא צענין שווייהן שני כסף: **וכפר בפרוטו פטור**. כדמפרש ואזיל כרב דלמר כפירה שתי כסף צעין: **כפר בכלים**. ואפילו כל דהו כדלמרינן לכך יאלו כלים למה שהן ואי משום הודאה ממין הכפירה כהא סבירא ליה כשמואל דלמר טענו בחטין ושעורין והודה לו בחד מהן חייב: **היסת**.

אין אדם מעיז פניו לנו:⁽¹⁾ **דע**. דלמרינן אשתמוטי אשתמוטי: **הכופר צמלוה**. וזכא עדים והוא לא נשבע כשר לעדות ולא אמרן חשיד אממונא הוא אלא אשתמוטי קמשתמט ליה משום דמלוה להוצאה ניתנה⁽²⁾ ואין עכשיו צידו צמה לפירו: **בפקדון פסול לעדות**. ואפילו לא נשבע דמשעה דכפר איחשד ליה אממונא וצ"מ כפ"ק (דף ה:) מוקמי' ליה דלדמו סהדי דההיא שעתא הוה צדיה דליכא למימר איירכס ליה ומשתמט עד דצחש ומשכה ליה: **מתני אסיפא**. להא דרב נתמן: **כ"ש אסיפא**. דהא אורי ליה עליו ואיכא דררא דממונא: שזועה

אסיפא מנה לי בידך אמר לו הן למחר אמר לו תנהו לי נתתיו לך פטור ואמר רב נתמן י'משביעין אותו שבועת היסת מאן דמתני ארישא כל שכן אסיפא ומאן

מוקי לה דנקיט ליה צידיה וצמלוה אפילו נקיט ליה צידיה וזוי כשר דמלוה להוצאה ניתנה והוא שמה לרץ למעות: ומאן

מסורת הש"ם

- ↑ כ"מ ד: ק: קדושין ט., (5) [כתובות קס: א.] (6) [שבת נג. וי"ט, ד] שמים מחטין. כצ"ל בש"ל [דפוס ראשון], (6) כ"מ ה. ה. (1) ב"ק קה: כ"מ ה: (1) [קדושין מז: א.] [צעירובין מז: א.] (ט) [כתובות יג: א.] (9) [לקמן מז: א.] (9) [ועי' מוס' כתובות יח. ומוס' גיטין נא: ד"ה מפני מה וכו']

הגהות הב"ח

- ↑ תוס' ד"ה לימוד וכו' ונקט דין שמן משמע כצ"ל ומינן כדי יין מחטין: (3) ר"ה צפקדון וכו' בפ"ק דבי"מ, צ"ב ע"י צב"ק דף קה ע"ב בפרי"י דלא משמע הכי כמ"ש המוס' כאן:

מוסף רש"י

הודה במקצת קרקעות פטור. משנעה דלורייתא לא על הקרקעות ולא על הכלים, שאין הודאת קרקעות מציאה לירי שזועה, שאין דין שזועה בקרקעות (קטן מב.) בטענה במקצת כלים. הודה במקצת כלים, דליכא הודאה וכפירה בלאו הודאה חייב. ליבעד אף על הקרקעות על ידי גלגול שזועה, דליפנין לה בפ"ק קדושין (מ:) מקרא' (שם) זוקקין. גוררין (שם) המטלטלין וזוקקין את הקרקעות לטענ ע"י גלגול (ב"מ ט: דף:) האי זוקקין אנכסים קאי שאין להם אחריות, ולא אצות דין (קדושין כו.) ומשביעין אותו. לשנוי מודה במקצת (ב"מ א.) שבורעת היסת. שזועה שהסיתו חכמים לכן להסיתו להודות (שם ה.) הכופר במלוה. ולא נשבע וזכא עדים, דהיא שעתא דכפר ליה נקיט צדיה, ומפסול אע"ג דלא אשתבע דלי' כדאשתבע מה לי מלוה מה לי פקדון (ב"ק קה.) מנה לי בידך אמר לו הן. וכפני עדים ואמר להם אחם עדי (קטן מב.) נתתיו לך פטור. מלשם ומשנעה דלורייתא (שם.)

רבינו חננאל (הבשך) חזקה אין אדם תובע אלא אם כן יש לו. אדרבה כו עד הכופר במלוה כשר בעדות. בפקדון פסול לעדות. רב חביבא מתני להא דרב נתמן אסיפא מנה לי בידך א"ל הן לימחר א"ל תנהו לי נתתיו לך פטור. אין לך בידי דבר נתמן ארישא כ"ש אסיפא. אבל מאן